

Innspill til Grund-utvalget 17. januar, kl 15.40: 10 minutter taletid

Av prof. Anne-Britt Gran, Kultur og ledelse ved Handelshøyskolen BI

Klokka er mye, hodene våre er fulle, og jeg har derfor ikke tenkt å presentere enda et forskningsområde. Ledelse og organisering av kultursektoren og økonomien i den bør være selvsagte forskningsoppgaver når Kulturdepartementet styrker forskningsinnsatsen. Isteden vil jeg heller fokusere på hva jeg som forsker ønsker og forventer av det etterlengtede Grund-utvalget. Det handler om økonomi, organisering av midlene og tematisk avgrensning av et forskningsfelt.

Masse penger

Helt avgjørende for at en slik forskningssatsing fra Kulturdepartementets side skal ha noe for seg, er at den har gode økonomiske rammebetingelser. Skal man profesjonalisere og styrke kultursektor- og kulturpolitikkforskningen bør det for eksempel være mulig å rekruttere doktorgradsstipendiater – helst mange. Nå er det selvsagt ikke Grund-utvalget som skal bestemme størrelsen på pengesekken, men Grund-utvalget må levere en innstilling så tung, overbevisende og godt forankret i fagmiljøene og kulturlivet at den legitimerer og innbyr til et betydelig forskningsløft på dette feltet.

Viktigere enn å bestemme bestemte forskningsprogrammer, er det å berede grunnen for romslige økonomiske rammebetingelser. Programmer kommer og går, penga består. Et forskningsprogram finansiert av Kulturdepartementet kan gjerne hete *Huitfeldt-programmet* for min del.

Kanalisering av alle pengene

Videre vil det være ønskelig at utvalget utgreier og diskuterer flest mulige alternativer for hvordan pengesekken skal kanaliseres og organiseres. Hvordan dette gjøres, har den største betydning for resultatene av denne forskningssatsingen. Skal midlene kanaliseres gjennom Forskningsrådet? Gjennom FoU-avdelingen i Norsk kulturråd? Til en egen analyseenhet i departementet? Til FoU-virksomhet i institusjoner og interesseorganisasjoner? Skal det alternativt opprettes et eget Forskningscenter for kultursektorforskning? Eller en kombinasjon av disse? Som Jan Grund sa selv i åpningsforedraget: "Det finnes ingen perfekt måte å organisere på; det vil alltid finnes spenninger og interessekonflikter." Utvalget bør derfor bruke tid og plass på å utgreie og redegjøre for fordeler og ulemper ved de ulike alternativene.

Her er det flere akser å forholde seg til. En romlig akse: *Konsentrasjon – spredning* av midlene. Skal alle midlene kanaliseres ett sted, eller skal midlene spres på flere aktører som ivaretar ulike kunnskapsbehov?

Tidsaksen *hurtig – langsom* er spesielt relevant i forskning på kultursektor og kulturpolitikk. Skal midlene primært benyttes til raske kartlegginger, evalueringer og oppdragsforskning eller til

langsomme forskningsprosjekter av mer grunnforskningmessig karakter eller til begge deler? (angår slik sett konsentrasjon-spredning aksen).

Nasjonalt – internasjonalt orientert er en tredje akse man bør se på, og her tenker jeg ikke på hvor teoriene kommer fra, men om man har ambisjoner om å la utenlandske forskere bidra i forskningen på den norske kultursektoren.

Grund har i egne innlegg antydnet at det vil være hensiktsmessig å skille mellom rene kartleggingsoppgaver, evalueringer og mer langsiktige forskningsmål, noe som burde tilsi en viss spredning av midlene på ulike tildelingsaktører. Midlene bør rekke til begge deler: Både bedre statistikk og utredning på kultursektoren og langsiktig og tverrfaglig forskning.

Eksempler på relevant langsiktig forskningssetting nå kunne være 1) ”Digitaliseringen av norsk kulturliv og dens konsekvenser”, 2) ”Kultursektoren og det flerkulturelle Norge – en redefinering av det nasjonale ” og 3) ”Kultursektorens rolle og betydning i andre samfunnssektorer”. Personlig ville jeg øremerket noen midler til et utenfra-blikk på norsk kulturliv og kulturpolitikk i kulturløftets tid.

Avgrensning av forskningsområdet

Det blir åpenbart svært viktig hvordan dette forskningsområdet avgrenses, smalt eller bredt, grunt eller dypt? Jeg har her kalt det kultursektor- og kulturpolitikkforskning, for å avgrense det mot en mer generell og humanistisk kulturforskning der alt fra historiske middelalderstudier til lingvistiske analyser av franske slanguttrykk inngår. I den sektoren som er Kulturdepartementets ansvar inngår som kjent idrett, media, kultur og frivillig sektor; med andre ord svært ulike delområder.

Dette forskningsområdet bør etter mitt skjønn avgrenses så smalt at det ikke blir primærpengesekken for alle humanistiske forskningsprosjekter, samtidig som det bør avgrenses så bredt at det blir plass til estetiske og filosofiske problemstillinger som angår kunstnerisk kvalitet, nye verkforståelser, endring i kunstens resepsjonsmåter og lignende. Området bør defineres så bredt at det dekker selve *kulturlivet* og ikke kun *kulturpolitikken*. Denne forskningen bør kunne bore dypere enn det den kvantitative tilnærmingen tillater. Grund-utvalget må komme med noen bud på hva som skal være dette forskningsfeltets utside og innside.

Under følger mitt bud på hva som bør befinne seg på innsiden av dette forskningsområdet. Innsiden kan fremstilles som et kontinuum mellom den rene samfunnsvitenskapelige kulturpolitikkforskningen og den rene estetiske kunstverkanalysen. Skal man kunne utsi noe relevant og substansielt om *kulturlivets tilstand* må man trekke på begge ytterpunktene og helst kombinere dem. Modellen skal leses idealtypisk:

Forskningsområdets innside for delområdet ”kultur”

<u>Rammer og vilkår</u>	<u>Innhold og kvalitet</u>
Kulturpolitikk	Teater, billedkunst litteratur, musikk mm
Forvaltning	Form/stil/genre
Økonomi/finansiering	Historikk
Jus	Estetikk
Innovasjon og entreprenørskap	Kunstnerisk kreativitet
Organisasjon og ledelse	Kunstnerisk prosesser
Kunstnerroller	Kunstnerliv
Det flerkulturelle samfunn	Mangfold av kunst/kulturtradisjoner
Kulturbruk/publikum	Resepsjon av kunstverk
Teknologi	Kunstnerisk bruk av teknologi
<u>Samfunnsvitenskapelig tilnærming</u>	<u>Humanistisk tilnærming</u>

Tilsvarende ”innsider” kan lages for delområdene idrett, media og frivillig sektor, der også *både* de samfunnsvitenskapelig og de humanistiske tilnærmingene bør ivaretas.

Jeg er sikker på at dette arbeidet er i trygge hender, for jeg har selv hatt gleden av å jobbe under Jan Grund da han var prorektor på BI. Han har en tendens til å få det som han vil, og det på en måte som til og med hans motstandere finner tilforlatelig.

Takk for oppmerksomheten og lykke til med det videre arbeidet!